

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)
SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)
SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku E. Spółki Akcyjnej w W.
przy uczestnictwie E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o wpis,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 września 2018 r.,
zażalenia uczestnika postępowania
na postanowienie Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 2 lutego 2018 r., sygn. akt III Ca (...), WSC (...),

- 1. uchyla zaskarżone postanowienie,**
- 2. pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w
sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 2 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w Ł. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika od postanowienia tego Sądu z 19 października 2017 r., oddalającego jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z 30 czerwca 2017 r., utrzymującego w mocy wpis dokonany w dniu 25 kwietnia 2017 r. przez referendarza sądowego w dziale IV księgi wieczystej (...) o przysługującym wnioskodawcy roszczeniu o ustanowienie hipotek umownych łącznych w celu

zabezpieczenia roszczeń przysługujących wnioskodawcy. W ocenie Sadu Okręgowego skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, bowiem zaskarżone postanowienie, ponieważ nie ma charakteru ostatecznego, nie jest postanowieniem co do istoty sprawy w rozumieniu art. 519¹ § 1 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie uczestnik zarzucił, że zostało ono wydane z naruszeniem art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 519¹ § 1 k.p.c. oraz art. 16 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. 2017 r. poz. 1007, dalej: „u.k.w.h.”) i wnosił o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c. w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego skarga kasacyjna przysługuje między innymi od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy, kończącego postępowanie w sprawie. Ocena trafności zaskarżonego postanowienia wymaga zajęcia stanowiska, czy zaskarżone skargą kasacyjną postanowienie Sądu Okręgowego z 19 października 2017 r., jest postanowieniem co do istoty kończącym postępowanie, przy założeniu, że do kategorii spraw z zakresu prawa rzeczowego (dział III, rozdział 6 księgi drugiej k.p.c.) należą sprawy rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym - wieczystoksięgowym.

W postanowieniu z 29 czerwca 2004 r., II CK 541/03 (OSNC z 2005 r., nr 6, poz. 112) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że „istotę sprawy” w postępowaniu wieczystoksięgowym określają przesłanki materialnoprawne wniosku o wpis, taka bowiem postać orzeczeń jest właściwa rozstrzygnięciu o zasadności żądania wnioskodawcy domagającego się udzielenia ochrony prawnej przez potwierdzenie jego praw rzeczowych (wpisy w dziale II), ukonstytuowania ich, jeżeli przepis takiego wpisu wymaga (wpisy w dziale II albo IV) lub wzmocnienia skuteczności praw osobistych i roszczeń (wpisy w dziale III, wymienione w art. 16 u.k.w.h. i w innych ustawach). Rozstrzygnięciem co do istoty sprawy nie są natomiast wpisy ostrzeżeń i wzmianek o charakterze wpadkowym, zabezpieczające prawidłowy tok postępowania - wieczystoksięgowego lub innego albo zabezpieczające skuteczność ewentualnego orzeczenia.

Ujawnienie w księdze wieczystej roszczenia stosownie do art. 16 u.k.w.h. nie prowadzi i nie doprowadzi do zmiany ujawnionych w księdze wieczystej praw podmiotowych, nie stanowi przeszkody do wpisu prawa własności na rzecz osoby trzeciej ani nie ogranicza właściciela nieruchomości w rozporządzaniu nią, a więc pełni tylko rolę swoistego zabezpieczenia tego ujawnianego roszczenia, ale tego rodzaju zabezpieczenie roszczenia przez wpis ma charakter materialnoprawny, ponieważ kreuje stosunek prawny między uprawnionym przez wpis a każdym właścicielem nieruchomości. Dlatego wniosek o wpis roszczenia zmierza do ochrony prawa obligacyjnego lub osobistego, wpływa na skutki rozporządzenia nieruchomością, a rozstrzygnięcie w tym przedmiocie należy do istoty sprawy w rozumieniu art. 519 § 1 k.p.c. (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2009 r., I CZ 72/09 - nie publ.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zd.1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

aj